

ENHET
Enheten för Avtalsfrågor
HANDLÄGGARE
Hanna Björknäs

DATUM
2022-10-24
ERT DATUM
Ert datum

DIARIENUMMER
20220328
ER REFERENS
UD2022/12161

Utrikesdepartementet
103 39 Stockholm

LOs yttrande gällande Europeiska kommissionens förslag till förordning om ett krisinstrument för den inre marknaden inklusive förslag till omnibusdirektiv och omnibusförordning med uppdatering av vissa förordningar och direktiv

Genom förslagen avser kommissionen säkerställa att EU:s gemensamma marknad kan klara störningar av den inre marknaden, som orsakas av kriser, på ett bättre sätt än vad som skedde under pandemin.

LO begränsar sig i detta remissvar till att uppmärksamma konsekvenser som förslaget kan ha för arbetstagarna och som måste omhändertas i den fortsatta beredningen och förhandlingen.

För att krismekanismerna i förslaget ska aktiveras krävs att det uppstått en kris. Med kris avses, artikel 3.1, ”an exceptional unexpected and sudden, natural or man-made event of extraordinary nature and scale that takes place inside or outside of the Union”.

I skäl 36 i den föreslagna förordningen anges att den respekterar grundläggande rättigheter och den inte får påverka bland annat rätten att förhandla kollektivt och konflikträtten. Dessutom anges att parternas autonomi inte ska påverkas. Detta förtydligande saknas dock i själva förordningstexten.

Det är av största vikt att det säkerställs att en arbetsmarknadskonflikt inte kan betraktas som en kris i enlighet med förordningen och att en aktivering av krismekanismerna aldrig kan hindra en sådan. En legitimt beslutad arbetsmarknadskonflikt i enlighet med nationella regler måste kunna anses vara ett acceptabelt hinder för en ”economic operator” att leverera en vara eller en tjänst. Även rätten till sympatiåtgärder och om neutralitet vid arbetsmarknadskonflikt måste lämnas orörda.

POSTADRESS 105 53 Stockholm
BESÖKSADRESS Barnhusgatan 18
TELEFON 08-796 25 00 TELEFAX 08-24 52 28
E-POST mailbox@lo.se HEMSIDA WWW.LO.SE
ORGANISATIONSNUMMER 802001-9769
BANKGIRO 368-4834 PLUSGIRO 8 50-8

Landsorganisationen i Sverige

En eventuell diskussion (och efterföljande beslut) om samhällsfarliga konflikter ska precis som i dag ske på nationell nivå. Det kan noteras att EU helt och hållet saknar kompetens att reglera konflikträtten, art. 153.5. och att konflikträtten också skyddas av EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna, artikel 28.

Det är inte uteslutet att eventuella krisåtgärder kan komma att regleras i kollektivavtal. I artikel 21 anges att det ska finnas "single points of contact in the Member States". Det måste säkerställas att sådana endast kan hantera frågor om statliga/offentliga åtgärder och hur dessa ska tolkas och användas. Eventuell information om tolkning av åtgärder i kollektivavtal måste parterna självständigt svara för.

Till regelpaketet hör också ett antal ändringar i arbetsmiljödirektiv där det införs regler som möjliggör att gods kan släppas ut på marknaden utan att de utvärderats och testat på det sätt som annars krävs. Tillverkaren ansvarar i stället för att produkten uppfyller de krav som ställs. Här finns en hel del oklarheter vad gäller myndigheters möjligheter att under kris upprätta alternativa kvalitetssäkringsprocedurer med samrådskrav med arbetsmarknadens parter, liknande de tillstånd Arbetsmiljöverkets utfärdade för ej CE-märkt personlig skyddsutrustning som skydd mot covid-19 inom hälso- och sjukvården, omsorgen och flera andra områden. Ytterligare oklarheter gäller vad som exempelvis händer om tillverkaren går i konkurs?

Det införs vidare regler som synes innebära att Kommissionen i genomförandeakter kan ställa krav på hur gods som behövs i en kris ska uppfylla arbetsmiljökrav. Förslaget tycks ge Kommissionen ny och större möjligheter att på egen hand definiera hälso- och säkerhetsfrågor. Om det inte är tillräckligt sannolikt att produkter som godkänts genom detta förfarande är hälsovådliga så får de också anses leva upp till direktivets krav även efter att krisen som utlöste åtgärden är över. Konsekvenserna av regleringen är svåröverblickbara. LO vill framhålla att det måste säkerställas att denna föreslagna ordning inte försämrar vara sig produktsäkerhet och arbetsmiljön för de som jobbar med dessa produkter.

Med vänlig hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Susanna Gideonsson

Hanna Björknäs
Jurist

